

สภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
Situations, Needs, and Guidelines for Developing Learning Management Skills in
the New Normal Era of the Teachers Under the Office of Nakhon Phanom
Primary Educational Service Area 2

วรรณิศา หงษามนุษย์ ทศนา ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์
Wannisa Hongsamanut, Tatsana Prasantree, and Sumalee Sriputtarin

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
Faculty of Education, Nakhon Phanom University
E-mail: 636150110360@npu.ac.th

Received: January 21, 2022; Revised: February 22, 2022; Accepted: February 23, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) ประเมินความต้องการจำเป็น 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตัวอย่าง ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 345 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู 3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครูที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการด้านทักษะการวัดและประเมินผล และด้านทักษะการจัดกิจกรรมเรียนรู้
3. แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู 1) ด้านทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดโครงการอบรมเกี่ยวกับทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 2) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรมีการจัดตั้งวิทยากรของโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คอยดูแล สอน ครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน 3) ด้านทักษะการจัดการชั้นเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำปฏิทินเวลาในการจัดทำป้ายนิเทศในชั้นเรียน 4) ด้านทักษะการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยอย่างง่าย เสนอปัญหา แนวทางแก้ไข ผลที่ได้ ไม่นับปริมาณเนื้อหา และ 5) ด้านทักษะอาชีพและชีวิต ผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนครูให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และขอรับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ผลการประเมินแนวทางพัฒนาโดยรวมพบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ยุคชีวิตวิถีใหม่ ทักษะการจัดการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study current and desirable situations, 2) to evaluate the needs, and 3) to develop guidelines for developing learning management skills in the new normal era of the teachers under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2. The samples were 345 school administrators. The sample size was determined by percentage criteria. The samples were randomized by multi-stage sampling. The research instruments consisted of four forms: 1) a five-rating scale questionnaire asking for the current situations of the learning management skills in the new normal era of the teachers, 2) a five-rating scale questionnaire asking for the desirable situations of the learning management skills in the new normal era of the teachers, and 3) a structured-interview form, and 4) an evaluation form used to evaluate the appropriateness and the possibility of the guidelines for developing the learning management skills in the new normal era of the teachers. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The research findings were as follows.

1. The current situations of the learning management skills in the new normal ear of the teachers in the overall were at the highest level.

2. The needs of the development of the learning management skills in the new normal era of the teachers with the three highest mean scores were the skills of information technology, measurement and evaluation, and learning management.

3. The guidelines for developing the learning management skills in the new normal era of the teachers were that 1) In the learning management skills, the administrators and the office of educational area should arrange the training project of the teaching skills in the 21st century, 2) in the skills of the use of the communication and information technology, the administrators should assign the teachers who specialized in technology to be the trainers of the schools to help and teach other teachers in the schools, 3) in the learning management skills, the administrators should encourage the teachers to set up their calendars to make the supervision signs in the classrooms, 4) in the measurement and evaluation skills, the administrators should encourage the teachers to do the simple researches, propose the problems, offer guidelines, show the findings, and not emphasize on the content quantity, and 5) in life and career skills, the administrators or the office of the educational area should promote and support the teachers to do the academic works to promote their positions and receive awards from other organizations. The findings of the evaluation of the development guidelines showed that the development guidelines in the overall were appropriate and possible at the highest level.

Keywords: Current Situations, Desirable Situations, the New Normal Era, Learning Management Skills

บทนำ

การระบาดของไวรัสโคโรนา หรือ โควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) เป็นการระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) ได้ก่อให้เกิดผลกระทบไปทั่วโลก สังคมจึงต้องเตรียมพร้อมหลายเรื่อง ปรับความคิด พฤติกรรม และวิธีการทำงานที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้นการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างหนึ่ง คือ มาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) (ธนาคาร คัมภี และคณะ, 2564) แม้แต่นักเรียน นักศึกษา ที่ถูกเลื่อนการเปิดเทอม ส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่เสียโอกาสในการเรียนรู้ และเสี่ยงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษา (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2563)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” จึงมีการวางเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่า สารวิชามีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (Content หรือ Subject Matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าของนักเรียนเอง โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนปกติได้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน หากสถานการณ์คลี่คลายให้ดำเนินการเรียนการสอนปกติในโรงเรียนโดยให้เว้นระยะห่างทางสังคม กรณีที่จัดการเรียนการสอนแบบปกติ ต้องปฏิบัติตามมาตรการทั้ง 6 ข้อ ของสาธารณสุขอย่าง เราได้เห็นสถานการณ์วิกฤติด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปัญหาการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด ที่เกิดกับประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ มีเทคโนโลยีที่สูง หากแต่ขาดนโยบายการสนับสนุนทางสังคม (Social Safety Net) ที่ดีพอ (กรุงเทพธุรกิจ, 2564) เป็นความท้าทายของครูผู้สอนว่าจะมีรูปแบบการสอนอย่างไร ภายใต้ทรัพยากรสนับสนุนที่มีจำกัด

ครู จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญในการการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านและการจัดการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จะสำเร็จได้นั้นครูผู้สอนต้องมีหน้าที่จัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร บทบาทหน้าที่ของครูได้ถูกปรับเปลี่ยนไปตามยุค เพื่อให้ทันสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งต้องมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาด้านทักษะวิทยาการการสอนให้มีความทันสมัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เทคนิค วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพ (พนมนคร มีราคา, 2560) ครูจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยี และแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างเข้าใจ อีกทั้งพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ตามธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลง (สุริยา ช้องเสนาะ, 2559)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1/2564 เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โรงเรียนในสังกัดมีจำนวน 181 โรงเรียน มีการจัดการเรียนการสอนทางไกล ดังนี้ On Air 7 โรงเรียน, On Line 31 โรงเรียน, On Demand 1 โรงเรียน, On Hand 42 โรงเรียน, Blended Learning 100 โรงเรียน และมีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 1) จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาบุคลากรประจำปีให้สอดคล้องตามความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในทุกมิติ 2) การสร้างเครือข่าย คนดี คนเก่ง ที่มีความสามารถในด้าน ต่าง ๆ 3) การติดตามประเมินผลด้วยการใช้เอาเป็นฐาน 4) มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและกลุ่มงาน 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองในรูปแบบที่ หลากหลาย และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การประชุม/อบรมทางไกล ผ่านระบบ U video conference 6) ส่งเสริมให้ข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองโดยผ่านชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community (PLC) 7) ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้วยแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan-ID Plan)

จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงวิจัย เรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู และนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครูสำหรับการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคชีวิตวิถีใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
3. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ในปีการศึกษา 2564 จาก 181 โรงเรียน จำนวน 2,075 คน

1.2 ตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 345คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) สภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2) สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ คือ

1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .27-.75 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .41-.86 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างนำส่งหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนกลุ่ม เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 57 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 345 ฉบับ และ เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บทางไปรษณีย์และ google form ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. การประเมินความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงโดยใช้สูตร Priority Needs Index (PNI_{modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

3. การพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ในทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแนวทางพัฒนาโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากข้อที่ 1 และข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารจากบทที่ 2 มีการประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2) แบบประเมินแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้นำ ผลการวิจัยในระยะที่ 1 ความต้องการจำเป็นของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู ที่มีค่าสูงกว่าค่ารวมของแต่ละด้าน และจากการสังเคราะห์ กรอบแนวคิด ในบทที่ 2 มาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน ประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายวัน เวลา ในการศึกษา Best Practice และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 3 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บด้วยตนเอง

2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบประเมินตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยนำส่งหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบประเมินแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 2 ส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิคนละ 1 ฉบับ รวมทั้งหมด 5 ฉบับ และเก็บรวบรวมแบบประเมินกลับคืนมาจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการส่งและเก็บด้วยตนเอง

ผลการดำเนินงานวิจัย

1. ผลการวิจัยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.85	.71	มาก	4.51	.51	มากที่สุด
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.78	.75	มาก	4.60	.58	มากที่สุด
3. ทักษะการจัดการชั้นเรียน	4.05	1.05	มาก	4.59	.54	มากที่สุด
4. ทักษะการวัดและประเมินผล	3.90	.70	มาก	4.54	.58	มากที่สุด
5. ทักษะอาชีพและชีวิต	4.13	.65	มาก	4.57	.53	มากที่สุด
รวม	4.03	.72	มาก	4.56	.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะอาชีพและชีวิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.41	4.61	0.148	5
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.78	4.60	0.217	1
3. ทักษะการจัดการชั้นเรียน	4.05	4.59	0.133	3
4. ทักษะการวัดและประเมินผล	3.90	4.56	0.169	2
5. ทักษะอาชีพและชีวิต	4.13	4.57	0.107	4
เฉลี่ย	4.05	4.59	0.155	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) โดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.155 เมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นรายด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม ได้แก่ ด้านที่ 2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเท่ากับ 0.217 ด้านที่ 4 ทักษะการวัดและประเมินผล มีค่าเท่ากับ 0.169 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.76	.17	มากที่สุด	4.52	.23	มากที่สุด
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.76	.17	มากที่สุด	4.68	.23	มากที่สุด
3. ทักษะการจัดการชั้นเรียน	4.80	.14	มากที่สุด	4.64	.33	มากที่สุด
4. ทักษะการวัดและประเมินผล	4.72	.18	มากที่สุด	4.56	.26	มากที่สุด
5. ทักษะอาชีพและชีวิต	4.88	.11	มากที่สุด	4.52	.18	มากที่สุด
รวม	4.78	.15	มากที่สุด	4.58	.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะอาชีพและชีวิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และทักษะอาชีพและชีวิต

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะการวัดและประเมินผล ตามลำดับ

3. แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า

3.1 ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความเหมาะสมของเนื้อหา รวมทั้งครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้เผชิญปัญหาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างชำนาญ และใช้เทคโนโลยีจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการสอน เช่น วีดิโอการสอน เอกสารการสอนและเกม อื่น ๆ ใช้แอปพลิเคชันในการติดต่อสื่อสารหรือสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู และใช้เทคโนโลยีจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของตน

3) ทักษะการจัดการชั้นเรียน ผู้บริหารควรมีการกำหนดปฏิทินให้ชัดเจนในการส่งเสริมให้ครูจัดปฏินิเทศในชั้นเรียนให้ความรู้ทันตามเหตุการณ์ จัดห้องเรียนโดยเน้นระยะห่างตามมาตรการ D-M-H-T-T ตามมาตรการของ ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของจังหวัด ครูและผู้เรียนระบุงบพฤติกรรมพึงประสงค์ร่วมกันเพื่อใช้เป็นกฎระเบียบในชั้นเรียน รวมทั้งครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่มแบบคลัสเตอร์เรียน เก่ง กลาง อ่อน ในการปฏิบัติงาน

4) ทักษะการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยและให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ตนเองและประเมินเพื่อนร่วมชั้น

5) ทักษะอาชีพและชีวิต ผู้บริหารควรส่งเสริมครูให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้และแสวงหาทุนวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ และส่งเสริมนโยบายให้ครูจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งให้ครูบริหารเวลาในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ครูมีวิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนอย่างทันท่วงที

ผลการประเมินแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูทุกคนต้องมีทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้อยู่เสมอ โดยเฉพาะในปัจจุบันสถานการณ์โควิด 19 ครูที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อ ICT มักจะใช้ ICT ในการเรียนรู้ ด้วยทัศนคติเชิงบวกนี้ ครูจึงได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาความสามารถในการใช้ ICT อยู่เสมอ Andarwulan et al (2021) สอดคล้องกับ พัชราภรณ์ ดวงชื่น (2563) ได้วิจัย เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่ หลังวิกฤตโควิด-19 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ภายใต้ความปกติใหม่ (New Normal) ทั้งด้านการจัดรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้พร้อมสู่โลกยุคใหม่ การบริหารหลักสูตร รวมถึงการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน

1.2 การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูไทยมีอาชีพควรต้องมีสมรรถนะสำคัญ (CIAC) คือ ผู้เรียนที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในด้านหลักสูตร (การเรียนการสอน, ประเมิน การวิจัย และการจัดการชั้นเรียน) คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณความเป็นครู รวมทั้งค่านิยมไทย 12 ประการ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงจากมากไปน้อย คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัญหาที่พบเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู คือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นตัวของตัวเองและด้านการเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต ขาดการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ขาดการบูรณาการ ขาดกลไกประสานงานที่ชัดเจนในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติรวมถึงการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างพอเพียง และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งที่ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ พงนิย มั่งคั่ง และกัญญา เอี่ยมพญา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จากการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูมีค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้แก่ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวางแผน ออกแบบนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ความเพียงพอและความทันสมัยของสื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และภาระงานอื่นค่อนข้างมาก

3. แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ดังนี้

3.1 ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผู้บริหารควรส่งครูเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์

ส่งเสริมครูศึกษาดูงาน เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้หรือครูเข้ารับการอบรมผ่านหลักสูตรออนไลน์ โดยการเลือกหลักสูตรอบรมด้วยตนเอง ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ปณิธิ เจริญรักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ในด้านการจัดการชั้นเรียนการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการชั้นเรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการดำเนินการจัดการชั้นเรียนกำหนดให้มีการนิเทศติดตาม โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และกำหนด แนวทางการปรับปรุงและพัฒนากิจการชั้นเรียนไว้ในแผนการดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างชำนาญ และใช้เทคโนโลยีจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการสอน และใช้แอปพลิเคชันในการติดต่อสื่อสารหรือสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู โดยผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีผู้สอนแบบประกบตัว (Coach) สะสมทั้งความรู้และการปฏิบัติ มีการจัดหาสื่อ สนับสนุนตามความต้องการของครู รวมทั้งผู้บริหารจัดตั้งวิทยากรของโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คอยดูแล สอน ครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน และครูควรพัฒนาส่งเสริมตนเองในการพัฒนาจุดบกพร่องด้วยการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ มีการจัดตั้งกลุ่มในการแบ่งปันประสบการณ์ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษา สอดคล้องกับ อินทิรา ชูศรีทอง, ไซยา ภาวะบุตร และวัฒนา สุวรรณไตรย์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบการพัฒนาครูในการ ใช้ ICT เพื่อการจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบคือ 1) ทักษะพื้นฐานด้าน ICT 2) ทักษะการใช้ ICT ในการ ติดต่อสื่อสาร 3) ทักษะการรู้ทัน ICT 4) ทักษะการบูรณาการ ICT ในการเรียน การสอน และ 5) คุณธรรม จรรยาบรรณ ในการใช้ ICT

3.3 ทักษะการจัดการชั้นเรียน ผู้บริหารควรมีการกำหนดปฏิทินให้ชัดเจนในการส่งเสริมให้ครูจัดปายนิเทศในชั้นเรียนให้ความรู้ทันตามเหตุการณ์ จัดห้องเรียนโดยเว้นระยะห่างตามมาตรการ D-M-H-T-T ตามมาตรการของ ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของจังหวัด ครูและผู้เรียนระบุนวัตกรรมพึงประสงค์ร่วมกันเพื่อใช้เป็นกฎระเบียบในชั้นเรียน รวมทั้งครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่มแบบคณะผู้เรียน เก่ง กลางอ่อน ในการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop Trainings) ให้ครูเข้าร่วมศึกษาดูงาน การจัดอบรมสัมมนาในโรงเรียน โดยเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ รวมทั้งภายในโรงเรียนประชุมสร้างข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติตามมาตรการ D M H T T โดยเน้นการปฏิบัติได้จริงและส่งเสริมให้ครูและนักเรียนจัดปายนิเทศร่วมกัน ทำปฏิทินเวลาในการจัดทำปายนิเทศ โดยผู้บริหารทำหน้าที่กำกับติดตาม สอดคล้องกับ ภูมิภควิชญ์ ภูมิพงศ์ศุข (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของผู้เรียน เสริมสร้างทักษะ องค์ความรู้ ให้มีคุณภาพในด้านวิชาการ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ประสิทธิภาพของครูผู้สอนในการจัดและคิดค้นกิจกรรมรูปแบบการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดความน่าสนใจในชั้นเรียน และแรงจูงใจในการศึกษาของผู้เรียน ให้มีจุดมุ่งเน้นในการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด รวมทั้งการจัดตกแต่งออกแบบห้องเรียนให้มีความทันสมัย ประกอบด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบในการใช้ในการเรียนรู้ ชั้นเรียนมีความสะอาดเรียบร้อย มีความปลอดภัย ความสะดวก มีอิสระไร้ขอบเขต มีพื้นที่ทำกิจกรรม ชั้นเรียนนั้นจะต้องมีความพร้อมของอาคารสถานที่ ความเพียงพอเหมาะสมบรรยากาศภายในและนอกชั้นเรียน

3.4 ทักษะการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัย และให้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ตนเองและประเมินเพื่อนร่วมชั้น โดยส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนาตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ ผู้บริหารหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้นควรจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop Training) ให้กับครู ในการเรียนรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพิ่มเติมส่งเสริมให้ครูทำวิจัยอย่างง่าย เสนอปัญหา แนวทางแก้ไข และผลที่ได้ไม่เน้นจำนวนของเนื้อหา และส่งเสริมให้ครูประเมินผลโดยการจัดเก็บผลงานเด็กเป็นแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) รวมทั้งครูควรพัฒนาตนเองในจุดบกพร่องด้วยการเรียนรู้ผ่านระบบอบรมออนไลน์เพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ บุนหา คงราช (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมที่เกี่ยวข้องการวัดและประเมินผล สามารถประเมินผู้เรียนในส่วนที่ควรส่งเสริมและส่วนที่ควรจะแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล ศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลด้วยตนเอง

3.5 ทักษะอาชีพและชีวิต ผู้บริหารควรส่งเสริมครูให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้และแสวงหานวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ และส่งเสริมนโยบายให้ครูจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งให้ครูบริหารเวลาในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนครูให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนวิทยฐานะและขอรับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรม PLC ภายในโรงเรียนของตนเองเพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ ส่งเสริมให้ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และควรมีนโยบายลดภาระงานครู หากครูปฏิบัติงานอื่น ๆ ให้มีชั่วโมงการสอนน้อยลง ส่วนครูควรทำปฏิทินเวลาให้กับตนเองในการบริหารเวลางานในหน้าที่และงานส่วนตนเพื่อการบริหารเวลาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และยุวรี ญาณปรีชาเศรษฐ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการทำงานของนักศึกษาครู จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตของครูประกอบด้วย 1) การสร้างและพัฒนาโดยกระบวนการเรียนการสอนและ 2) การสร้างและพัฒนาผ่านการฝึกปฏิบัติและประสบการณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจะทำให้นักศึกษาครูได้รับประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับทักษะชีวิตและการทำงานทั้ง 5 ด้าน (ด้านความเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ด้านรู้จักวางแผนงานและจัดการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและด้านความยืดหยุ่นผ่อนปรน) และสามารถนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับระหว่างการเรียนทั้งในชั้นเรียน และการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานศึกษา ไปประกอบวิชาชีพครูในฐานะครูได้เป็นอย่างดี สามารถเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับบุคคลในสถานศึกษา สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี มีการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อทำให้งานบรรลุตามเป้าหมาย มีความรักในการเรียนรู้ รู้วิธีการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สภาพปัจจุบันของทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างชำนาญ และใช้เทคโนโลยีจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการสอน สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู

2. ความต้องการจำเป็นที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ อย่างชำนาญ และควรจัดตั้งวิทยากรของโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คอยดูแล สอน ครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน

3. แนวทางทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมพัฒนาครูให้ใช้ช่องทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการ สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูและควรจัดตั้งวิทยากรของโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี คอยดูแล สอน ครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคชีวิตวิถีใหม่ของครู

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศรี ประสานตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพมหานคร. **สำรวจผลกระทบหลังโควิด-19 จุดเปลี่ยนการศึกษาโลก.** (ออนไลน์) 2564 (อ้างเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564) จาก <http://www.bangkokbiznews.com>
- ไชยยศ ไผวิทยศิริธรรม และยวรี ญาณปรีชาเศรษฐ. “การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการทำงานของนักศึกษาครู,” **ศิลปการศึกษาศาสตรวิจัย.** 13, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564): 132-143.
- ธนากร คัมภีร์ และคณะ. “รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สาขาช่างอุตสาหกรรมบนความปกติใหม่ ช่วงวิกฤติโควิด-19,” **มหาจุฬานาครทรรศ.** 8, 3 (มีนาคม 2564): 1.
- บุหงา คงราช. “การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2,” **การบริหารและนิตศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** 8, 1 (มกราคม-เมษายน 2560): 171.
- ปณิธิ เจริญรักษ์. **แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี.** สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2563.
- พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญญกร เอี่ยมพญา. “แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1,” **มนุษย์สังคมปริทัศน์ (มสป.).** 22, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 116-135.
- พนมนคร มีราดา. “ครูต้องมีลักษณะอย่างไรในศตวรรษที่ 21,” **ศึกษาศาสตร์ มมร.ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.** 5, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 25.

พัชรภรณ์ ดวงชื่น. “การบริหารจัดการศึกษารับมือความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19,” **ศิลปะการจัดการ**. 4,3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 789.

ภูมิภควิจิตร ภูมิพงศ์ศุข. “การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21,” **สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 3, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 591-600.

มูลนิธิยุวพัฒน์. **การศึกษาในยุค Covid-19**. (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564) จาก <https://ejodil.stou.ac.th/Page/restemplate2.aspx>

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. **การพัฒนากลไกขับเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูงสำหรับประเทศไทย 4.0**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560.

วิจารณ์ พานิช. **ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21**. (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 2 พฤษภาคม 2564) จาก sites.google.com/site/ppvilawan21/thaksa-haeng-stwrrs-thi21-

สุริยา ช้องเสนาะ. **สะเต็มศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559.

อริสา นพคุณ, บรรจบ บุญจันทร์ และสุวิมล ตั้งประเสริฐ. “การพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา,” **ชุมชนวิจัย**. 12, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2561): 232-244.

อินทิรา ชูศรีทอง ไชยา ภาวะบุตร และวัฒนา สุวรรณไตรย์. “รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11,” **ครุศาสตร์ราชภัฏสกลนคร**. 10, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 98.

Andarwulan, Trisna et al. “Elementary Teachers’ Readiness toward the Online Learning Policy in the New Normal Era during Covid19-,” **International Journal of Instruction**. 3 ,14 (July 771 :(2021.

